

32. Roua, bruma și cęța.

În zilele de vęră, tóte lucrurile de pe pămęntu, d'impreună cu pămęntulu și aerulu ce le'ncunjură, suntu calde; însă nóptea, dacă e seninu și nu bate vęntulu, tóte se recescu; și d'impreună cu ele, se recesece și aerulu ce le încunjură. Atunci aburii, cari suntu în aerulu din prejurulu lucrurilor, se lipescu unulu de altulu, și prefacęndu-se în picături de apă, cadu pe acele lucruri, mai cu osebite pe plęnte—ca și acea din fundulu pocrișului.—Aceste picături de apă, se numescu **rouă**. Roua este celu mai scumpu daru de la Dumneșeu! Ea, ca și plóea, invioșeză plęntele și li dă putere de a cresee. Roua însă, nu cade din ceriu, dupę cum credu ómenii cei ignoranți.

Este însă un feliu de rouă, care în locu de a fi bine făcătoare, din contra este vętămătoare crescerei plęnteloru. Astu-felu de rouă, se numesce **brumă**. S'a spusu mai susu, că: dacă lucrurile de pe pămęntu s'au recitu, ele recescu și aerulu ce le încunjură; ér' aburii, cari suntu în acelu aeru, se îndessă de recelă, și prefacęndu-se în picături de apă, cadu pe plęnte séu alte lucruri; însă, dacă lucrurile pe care cadu, voru fi fórtę reci, atunci picăturile înghiacă, și acęsta se numesce **brumă**. Brumă se numesce dar', roua înghiăciată. — În care ano-timpuri cade brumă?

Când aerulu este fórtę plinu de evaporațiuni, precum este celu de pe de-assupra apelu, și când acestu aeru se recesece, aburii cese află în elu, se îndessă și se lassă ca unu fumu grosu pe pămęntu. Acestu fumu de aburi, se numesce **cęța**, **negură** séu **păclă**. Cęța este compussă din mici picături de apă. Ca să se facă cęța, trebue ca pămęntulu să fie mai rece de cătu aerulu. Negura, cęța séu păcla, ține numai atăta, pęnę când sórele se sue mai susu. Cęța, negură séu păclă se vede în tóte ano-timpurile. În care ano-timpu ține însă mai multu?—

33. Bogdan Dragoș.

Dupę 50 ani de la aședarea romńniloru în Romńnia Munténă, adecă pe la anul 1340, romńni din Mara-murăș însciințindu-se că tatarii, cari locuiau cămpiile de la munții Transilvaniei, pęnę la Nistru și Marea-Nęgră, se impučinasseră fórtę multu; se sculară cu domnulu loru Bogdan Dragoș, și venindu pęnę la apa Moldovei, trecură mai înainte pęnę la unu târgușoru vechiu, numitu Suceava. Aci aședându-se cu domnulu loru, trãmíssă veste tutulu romńniloru de la șesuri, cari locuisserră pintre barbari, să vină să se uniască cu ei, ca să alunge pe toți dușmanii din țeră. Și acęstiea cu mare bucurie se uniră cu frații loru. Acum fiindu destulu de tare, putură ușoru să alunge pe dușmani și să cuprindă cămpiile, ce atăta timpu le stăpínisserră felurii dușmani ai romńniloru. Pămęntulu, pe care se așadară acum romńni, i dederă numele de Moldova. Romńni moldoveni, încetulu cu încetulu, cuprinserră totu pămęntulu ce se întinde de la munții Carpați, pęnę la Nistru și Marea Nęgră. Cu tóte că Romńni moldoveni alungasserră departe pe tataru, dar' acęstiea, din când în când, totu se repeđiau ca nisece lupi flământi, assupra Romńniloru moldoveni, de-i prădau. Tatarii au mai